

Foto: archiv Diakonie ČCE – Hospic CITADELA

Den Diakonie si všichni užili

Dopoledne proběhly v zahradě hospice slavnostní bohoslužby s pověřováním nových zaměstnanců a dobrovolníků, zároveň byli ke své službě pověřeni také členové nové dozorčí rady Diakonie ČCE – střediska ve Valašském Meziříčí. V rámci bohoslužby pozdravila přítomné náměstkyně Diakonie ČCE paní Hana Sklenářová.

Po slavnostních bohoslužbách následovala v zahradě hospice slavnost s programem her, úkolů a tvoření, pro děti, který pomáhali zajistit dobrovolníci z Royal Rangers Valašsko,

Papírnictví U Dvou Pástelek a canisterapeutka Blanka Hašová se psem Aničkou. Dárkové balíčky pro děti daroval hypermarket TESCO Valašské Meziříčí. Dospělí poseděli v příjemném prostředí hospicového parku, poslechli si i zazpívali s Cimbalovou muzikou Valašsko a prohlédli si výstavu vyšívaných obrazů klienta Chráněného bydlení pana Josefa Snozy. O občerstvení se postaralo Café TUCAN. Koláče darovala Pekařna Anežka a ochutnávku pralinek zajistil sociální podnik Pralinky s příběhem.

Zájemci si po bohoslužbách odskočili do evangelického kostela, kde proběhlo závěrečné matiné Festivalu cimbalu, jehož výtěžek putoval do Diakonie, za což patří organizátorům velké díky. Přítomným zahrála a zazpívala brněnská swingovo-gypsy-jazzová kapela Django Jet.

Den Diakonie si všichni přítomní z řad zaměstnanců, dobrovolníků, klientů, jejich blízkých a našich příznivců díky příjemnému počasí náležitě užili. Všem, kteří se na zdárném průběhu Dne Diakonie podíleli, patří velký dík. **(red)**

Uskutečnila se první národní pouť za hospice

V sobotu 27. 4. se na Svaté Hoře u Příbrami konala národní pouť za hospice. Její součástí byla společná modlitba růžence, po té přednáška zakladatelky hospicového hnutí v ČR Marie Svatošové a prezidenta Asociace hospiců Roberta Huneše. Poutě vyvrcholila mší sv. za Boží pomoc, ochranu a požehnání pro hospicové dílo, kterou celeburoval pomocný pražský biskup Mons. Zdeněk Wasserbauer, zodpovědný v ČBK za zdravotnictví. Svatohorskou baziliku zcela zaplnili ředitelé, lékaři, zdravotní sestry, pečovatelé, sociální pracovníci, kněží, pastorační asistenti a další pracovníci a příznivci hospiců z celé ČR.

Ve stejný čas probíhal Národní pochod pro život a rodinu v Praze. To, co může vyznívat jako tříštění sil obhájců úcty k lidskému životu jako jedinečné neopakovatelné bytosti lze vnímat ovšem i jinak. Společně a ve stejnou chvíli účastníci Pochodu pro život i Poutě za hospice ukázali světu, že život je hoděn úcty a ochrany od okamžiku jeho početí až do jeho přirozeného konce. Vzkázali, že na počátku lid-

Foto: archiv APHPP

ského života neakceptují nic menšího, než bezpodmínečné přijetí, lásku, něhu a radost. Světu rovněž ukázali, že na druhém konci lidského života se na jeho hodnotě nic nezměnilo. Vyjma

toho, že list pozemského života člověka je již popsán. Kéž skrze dobrou péči a pomoc lidí dobré vůle potřebným je popsán co možná nejspásanostněji.

Robert Huneš

Krátké zprávy

JANA SIEBEROVÁ OCENĚNA MEDAILÍ HEJTMANA KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

► Na základě nominací od široké veřejnosti uděloval hejtman Královéhradeckého kraje ocenění krajským občanům v podobě pamětní medaile. Mezi oceněnými byla také zakladatelka Domácího hospice Duha, paní Jana Sieberová. Hejtman Jiří Štěpán jí předal medaili za obětavou pomoc druhým a rozvoj hospicové péče v kraji. „To vyznamenání náleží celému našemu hospicovému týmu, který pečuje o pacienty, i všem podporovatelům a dárcům, kteří umožňují existenci naší služby,“

řekla k převzetí pamětní medaile Jana Sieberová.

CHARITATIVNÍ BĚH PRO HOSPIC SV. JANA N. NEUMANNA

► V sobotu 4. května 2019 se v Prachaticích uskutečnil každoroční charitativní běh na podporu Hospice sv. Jana N. Neumanna. Letos v pořadí 8. ročník. I za nepříznivého počasí, které se hlásilo o slovo celý víkend, nikoho dopoledne plně zábavy neodradilo a jako obvykle se sešla skvělá parta vytrvalých běžců i těch aktivních, co si jen chtěli zpříjemnit den pohybem na čerstvém vzduchu.

SETKÁVÁNÍ DVOU GENERACÍ V CITADELE

► Již více než půl roku se v hospici CITADELA uskutečňuje setkávání dvou generací. Těch nejstarších s těmi nejmladšími. Děti z Mateřské školy Seifertova z Valašského Meziříčí přichází jednou měsíčně do CITADELY na návštěvu. Babičkám a dědečkům vždy zazpívají několik písniček či zahrají drobné divadélko, které se ve školce naučily, a společně pak něco pěkného tvoří, lepí, vyrábí a třeba i pečou. Přirozeně se stávají vzájemnými partnery, kteří si navzájem poskytují radost ze života, moudrost a energii.

(red)

Program švýcarsko – české spolupráce umožnil zkvalitnění služeb Hospice sv. Alžběty v Brně

Rozvoj jakéhokoli oboru vyžaduje efektivní spolupráci. V rámci programu švýcarsko-české spolupráce byl podpořen multidisciplinární tým domácího hospice Tabita, který je součástí brněnského Hospice sv. Alžběty. Pracovníci hospice byli proškoleni na vzdělávacích akcích zaměřených na odborné zdravotní profese i administrativní úsek. Jednalo se o školení prohlubující péči o pacienty s ukončenou léčbou. Velmi přínosné byly kurzy rozvoje znalostí a dovedností z oblasti ošetrovatelské péče a léčby bolesti, se kterými se hospicovní zdravotníci denně setkávají.

Velkým přínosem bylo také pořízení softwarového vybavení. Program Medicus je každodenně využíván lékaři, kteří zadávají potřebné údaje o pacientovi, od data přijetí přes anamnézu až po úmrtí nebo odchod z organizace. Všechny informace jsou rovněž archivovány. S udržitelností se počítá i do dalších let. Velmi důležité jsou pro nás zejména notebooky s přístupem na internet u pacientů v domácnostech.

Vysokým přínosem byla paliativní konference v roce 2015, na které pra-

Foto: archiv Hospice sv. Alžběty

covníci načerpali inspiraci. V současné době Hospic sv. Alžběty s podporou města Brna a Jihomoravského kraje

pořádá každoročně regionální paliativní konferenci, která se těší stále rostoucímu zájmu. (red)

Název projektu: Zvýšení odborných kompetencí zaměstnanců a modernizace IT infrastruktury Hospice sv. Alžběty o.p.s.

Příjemce grantu: Hospic sv. Alžběty o.p.s., Kamenná 207/36, 639 00 Brno-Štýřice

Celkové plánované oprávněné výdaje projektu: 1 078 056,00 Kč

Podíl grantu na celkových oprávněných výdajích: 970 250,40 Kč

Doba realizace projektu: 2014–2016

Sv. Josef Moscati – patron českých hospiců

Mnoho hospiců si zvolilo svého svatého patrona, jehož jméno si následně převzalo do svého názvu. Již delší dobu však byla vnímána snaha nalézt patrona, kterého by měly všechny hospice společného. Světce, který by měl být blízko k hospicové péči a který by se přimlouval za všechny. Nakonec byl nalezen v osobě ne zcela známého italského lékaře. Sv. Josef Moscati se narodil jako sedmý syn předsedy místního soudu. Josef byl klidným a bystrým dítětem, které svým chováním předznamenávalo svou budoucnost. Rád si četl, modlil se a rozdával chudým almužny ze svého kapesného. Jednoho

dne mu otec ukázal nemocnici pro nevléčitelně nemocné. Jak sám Josef později poznamenal, tento okamžik ho přinutil, aby se hluboce zamyslel nad pomíjivostí všech věcí.

Nebylo divu, že ihned po maturitě začal studovat lékařskou fakultu v Neapoli. Povolání lékaře přitom chápal jako alternativu ke kněžství, ve službě trpícím. V roce 1906 vybuchla sopka Vesuv a Josef byl u toho jako aktivní zachránce zraněných a nemocných během evakuace. Přestože byl zaměstnán v nemocnici, měl i vlastní ordinaci a docházel také do chudinských čtvrtí Neapole. Nemajetně léčil

bezplatně nebo jim dokonce zastrkával další peníze pod prostěradlo. Jeho život byl spojením vědy a víry. Přes neustálou časovou vytíženost chodil denně na mši svatou a ke svatému přijímání. Současně je též autorem neuvěřitelných 32 lékařských knih. Jeho vědecké práce dodnes udivují nejen odborností, ale také krásným slohem a jazykem. Byla to však rakovina, která doktoru Josefu Moscatimu nedopřála vykonávat jeho poslání dlouho. Zemřel v pouhých 47 letech. Blahořečen byl v roce 1975. V roce 1987 ho papež Jan Pavel II. prohlásil za svatého.

(red)

Prezident navštívil hospic

Hospic archanděla Rafaela v Nejdku navštívil prezident Miloš Zeman. Jeho návštěvě byli přítomni rovněž hejtmanka kraje Jana Mračková Vildumetzová a zástupci vedení města Nejdek. Prezident Zeman přivezl jako dar sošku Pražského Jezulátka pro hospicovou kapli. Poté si prošel spolu s doprovodem novou hospicovou budovu, zašel i do pokoje pacientky, se kterou krátce pohovořil. Návštěvu ukončil ve společných prostorách budovy, kde popřál novému Hospici archanděla Rafaela mnoho úspěchů v jeho službě potřebným a jeho zaměstnancům vyjádřil své poděkování za jejich nelehkou práci. (red)

Hospicové postřižiny k pátému výročí

Už je to pět let, co začala obecně prospěšná společnost Hospic Sv. Jiří poskytovat své služby nevléčitelně nemocným na Chebsku. K pátému výročí spustil hospic dárcovskou akci s názvem „Hospicové postřižiny“, v pořadí již druhé.

Hospicové postřižiny jsou benefiční akcí na podporu Hospice Sv. Jiří, která vyvrcholila 4. 5. 2019. Pět odvážných žen bylo ostriháno na jezka a jednomu muži byly oholeny vlasy a vousy. Proč se již podruhé zapojila do hospicových postřižin ředitelka Hospice Alena Votavová?

„Když jsme hospic zakládali, myslela jsem si, že nejtěžší bude samotný proces založení a potom už služby poběží. Neuměla jsem si představit, jak obtížné bude udržet v chodu, dnes už dva mobilní hospice. Na začátku jsem věděla, že úsilí založení má smysl, i když by hospic pomohl jen jednomu nevléčitelně nemocnému, ale že půjdou čísla pomoci do stovek, takové ambice jsem neměla. Svými vlasy bych chtěla vyjádřit obdiv všem pečujícím, kteří se rozhodnou pečovat v domácím prostředí, věřím, že každý den prožítý doma má svůj význam pro všechny zúčastněné, dále se skláním před pra-

covníky a dobrovolníky, kteří poskytují služby umírajícím a zabezpečující provoz hospice, a za třetí děkuji svému

dědovi, že mě jeho nemoc a umírání nasměrovala k pomoci stejně nemocným lidem jako on.“ (red)

CO JE CÍLEM AKCE?

- vyjádřit sounáležitost s ženami a muži, kteří o své vlasy přišli kvůli onkologické léčbě nebo jiné léčbě
- vyjádřit obdiv pečujícím osobám, které pečují o svého blízkého v domácím prostředí
- vyjádřit svou poklonu pracovníkům a dobrovolníkům Hospice Sv. Jiří,

kteří se starají o umírající a zabezpečují provoz služeb

- šířit osvětu o mobilní specializované paliativní péči
- získat finanční prostředky na provoz hospice
- ostříhané vlasy darovat Nadačnímu fondu Dlouhovláska na výrobu paruk a vlasových náhrad

Největší snídane v ČR se uskutečnila v Chebu

Chebský Hospic Sv. Jiří je dlouholetým spolupředatelem tzv. FÉROVÉ SNÍDANĚ. A právě ta chebská přinesla největší počet účastníků.

Na 193 místech po celé České republice se dnes sešlo 8189 lidí, aby společnou snídani z fairtradových nebo lokálních surovin dali najevo zájem o životy lidí, kteří pěstují naše potraviny, a solidaritu s nimi.

Šestý ročník chebské FÉROVÉ SNÍDANĚ se uskutečnil tentokrát v prostorách Městské knihovny v Chebu. I přes déšť si nenechalo ujít téměř tři sta snídajících různé dobrůtky, ale i kulturní program. Co vše na Vás v knihovně čekalo? Určitě dobré jídlo a pití, knihy z Minikvariátu, šperky od Nelly Wernischové, hudební vystoupení Petra a Lucie, taneční vystoupení dětí z NZDM Pohoda, dílna pro děti, deskové hry z DDM Sova, prodej RAW stravy, prodej produktů z Mlékárny u Sedláčků, šperky od Alice Hovorkové a kozi show.

Princip snídane je jednoduchý. Účastníci si sami přinesou potraviny z fairtradových surovin. Může to být fairtradový čaj, káva či džus, bábovka s fairtradovým cukrem a kakaem

nebo fairtradové banány. To vše mohou doplnit lokálními produkty, jako jsou vajíčka, mléko, sýry či zelenina od místního farmáře či farmářky. Snídá se na dekách v parku, zámecké zahradě, u stolu na náměstí nebo na jiném oblíbeném a veřejně přístupném místě.

Děkujeme všem, kteří do knihovny zavítali. Děkujeme také dobrovolníkům a sponzorům, jmenovitě Kynšperskému pivovaru, Bohemia Water, Tritii, chebskému Tesco a největší poděkování patří Městské knihovně v Chebu za pomoc s pořádáním férové snídane.

Alena Votavová

První hospicové Čerčanské handlování

Foto: Richard Kárbán, Benešovský deník

Poslední dubnová sobota patřila v Hospici Dobrého Pastýře obchodování. A to ne lada jakému! Aprílové počasí neodradilo malé i velké obchodníky od účasti na historicky prvním Čerčanském handlování. Jednalo se o trošku netradiční bazárek, a to především v tom, že prodejci byli samy děti. Do jednotlivých obchodů jsme nijak nezasahovali, pouze jsme vytvořili prostor a doporučili postup. Nepotřebné věci bylo možné jak prodávat, tak směňovat či bezúplatně darovat.

Pro malé obchodníky to byla netradiční, ale velmi cenná zkušenost. Měli možnost nejen zpeněžit již

nevyužívané hračky či nadbytky rostlin, ale zároveň si vyzkoušet své obchodnické umění, schopnost vyjednávání a dovednost zaujmout potenciální zákazníky. Spousta hraček i rostlin tak dostala novou šanci a udělala velkou radost dále. Ceny byly více než příznivé a přibližně 150 návštěvníků mělo opravdu z čeho vybírat. Výtěžek z prodeje věcí, které darovali příznivci hospice, činil necelých 7 000 Kč.

Hospic Dobrého Pastýře děkuje všem, kteří se stali součástí nové komunitní akce, která dle ohlasů zaslouží opakování. Již nyní promýšlí koncept podzimního Handlování, které se ponese v duchu „přebýtků ze zahrádky“.

(red)

Logoterapie jako cesta ke správnému umírání a dobré smrti

Ve dnech 8. – 11. 5. 2019 se uskutečnil 2. mezinárodní kongres Existenciální analýzy a logoterapie na téma „Úzkost a vina v čase změn“. Měla jsem možnost se kongresu účastnit a odletět poměrně daleko – do Buenos Aires. Jsem za tuto zkušenost nesmírně vděčná. Velkým tématem byla otázka smrti a umírání, otázka sebevraždy a eutanazie.

Logoterapie je metoda, kterou založil V. E. Frankl a její osou je smysluplnost. Existenciální psychoterapeut a logoterapeut je ten, kdo pomáhá lidem přijímat složitost života. Přijímat bolest jako něco co má smysl a co lze obdařit smyslem. Hlavním cílem logoterapie je pomoci klientům obdařit smyslem všechny momenty v konkrétním životě, zvláště pak v jeho konečné

fázi, tj. dokonce i ve smrti. Franklovský koncept bezpodmínečné smysluplnosti života je právě vázán i na smrt.

Logoterapie nabízí cestu i pro ty, kteří se domnívají, že smrt žádný smysl nemá, že je to definitivní konec všeho. V hospicové paliativní péči jde pak o pomoc klientům, ale i doprovázejícím porozumět a prožít umírání jako přirozenou součást života, který byl položen na hodnotách, které byly správné. Hodnotová orientace je důležitým mediátorem smysluplnosti v umírání a ve smrti.

Ti, kdo pracují s logoterapií, věří, že utrpení, bolest i smrt má smysl. Opět jsem si uvědomila, jak je logoterapie nesmírně nádherná filozofie – nejen jako nástroj pracovní, ale též osobní.

Monika Ulrichová

Mgr. MONIKA ULRICHOVÁ, Ph.D. Univerzita Hradec Králové, publikuje v oborech gerontologie, thanatologie, pedagogika a psychologie. Krom mnohaleté pedagogické praxe v ČR vyučovala také dva roky na střední škole v Brooklynu. Je pravidelnou hostující přednášející v českých hospicích a autorkou knih: Člověk, stres a osobnostní předpoklady, Hledání smyslu ve smrti a umírání, Různé tváře smrti: vybrané kapitoly z thanatologie, Etické aspekty psychoterapie, Dále je spoluautorkou knihy Člověk jako východisko dialogu kultur. E-mail: ulrichova.monik@seznam.cz

Foto: Monika Ulrichová

SANDOZ A Novartis Division

Domácí hospic Duha slavil 10 let existence

„Domácí hospic Duha slaví deset let, a to už je důvod k pořádné oslavě.“

„Domácí hospic Duha slaví deset let, a to už je důvod k pořádné oslavě.“ Těmito slovy zahájil moderátor Jakub Šmíd slavnostní večer, který ke svému kulatému výročí uspořádal Domácí hospic Duha. Celá akce se uskutečnila v Biografu Na Špicích v Hořicích. Ještě před samotnou slavností však byla možnost navštívit mši svatou, kterou v místním Chrámu Narození Panny Marie celebroidal královéhradecký biskup J. Exc. Mons. Jan Vokál. Pozvání přijali též J. Exc. pomocný královéhradecký biskup Josef Kajnek a Josef Šedivý, velmistr a generál Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou. Poté se již návštěvníci přesouvali do nedalekého biografu. O Duze v úvodu promluvil přítomní významní hosté: Aleš Svoboda, starosta města Hořice, Ing. Jiří Vitvar z úřadu Královéhradeckého kraje, Mons. Jan Vokál a MUDr. Marie Svatošová, zakladatelka prvního lůžkového hospice v ČR. Všichni velice srdečně poděkovali za existenci celé služby Domácího hospice Duha a z pódia odcházeli za vřelého potlesku. Řečníky následně vystřídal na pódii Sára Pelikovská, která svým scénickým tanečním vystoupením sklídila neméně ovací. Poté již moderátor pozval k mikrofonu Janu Sieberovou ke krátkému rozhovoru. Zde ji pak ještě pozdržel, neboť tým Duhy, rodina a přátelé se připojili, aby Janě dali na znamení díky každý růží. 10 let existence Duhy přineslo stovky pacientů, o které se pečovalo a také řadu nevšedních situací. Nic z toho by se však nestalo, nebýt toho, že se Jana rozhodla tehdy udělat ten příslovečný krok do neznáma a začala poskytovat domácí hospicovou péči – jako vůbec první v Královéhradeckém kraji. Jana tento dík pak následně oplátila i hospicovému týmu: za celou službu a ochotu jít vykonávat toto krásné, ale také velice náročné

povolání. Každý z týmu na pódii ještě obdržel dárek. Ženy kytici a muži láhev vína. Milé povinnosti rozdat dárky se ujal biskup Josef Kajnek.

➤ JEDINÁ VIZE: PÉČE O UMÍRAJÍCÍ

Další částí programu bylo vyhodnocení fotografické a výtvarné soutěže, kterou hospic uspořádal v rámci svého výročí. Potěšující bylo, že řada z výherců byla přítomná v sále a za nepřítomné žáčky mateřské školky a žáky základní školy převzaly ceny s diplomy paní učitelky. Poslední, komu předal moderátor mikrofon, byl ředitel hospice MUDr. Pavel Sieber, aby představil vizi pro další roky. Ta

zůstává jediná: péče o umírající. Poslání, které Duha vykonává už deset let, což v podmínkách maloměsta a systému, kde domácí hospicovou péči neproplácí pojišťovny, označil za „zázrak“. Zázrak, na kterém se ovšem podílelo také množství sympatizantů a sponzorů. Těm všem MUDr. Sieber vyjádřil velký dík. S tím končila oficiální část programu, kterou ještě doprovodili čtyři členové z hudebního tělesa Prague Cello Quartet, jenž obohatili svou hudbou jednotlivé části celého večera. Domů se však většina přítomných ještě nerozešla. Následovalo neméně příjemné neformální setkání u chlebiček, kávy a narozeninového dortu. Vše nejlepší, Duho!

Jakub Holman

Poslední, komu předal moderátor mikrofon, byl ředitel hospice MUDr. Pavel Sieber, aby představil vizi pro další roky.

Foto: Libor Dušek

K životu humor zkrátka patří

Foto: František Pizák

Aleše Palána zná čtenářská veřejnost především jako autora knih rozhovorů. Jeho jméno je však spojené i s hospicovou tematikou. V jeho nejnovějším románu *Miss exitus* se podíváme právě do hospice.

► **Jaký impuls nebo myšlenka vás přivedla k nápadu napsat román zrovna z hospicového prostředí?**

Při psaní beletrie se rád, alespoň v zárodku, držím skutečných příběhů. Před pár lety jsem v jednom severočeském hospici vyslechl příběh, ze kterého mi naskočila husí kůže – tak byl dramatický, snad až polokriminální. Okamžitě mě napadlo, že kdybych ho dotvořil, byla by to skvělá kostra románu. Po nějaké době jsem si tento příběh vypůjčil, obohatil o několik dalších rovin a postav, a nabídl ho čtenářům. *Miss exitus* je beletrie, tedy smyšlenka. Pokud by si čtenář přesto říkal, že některé momenty se snad ani udát nemohly, myslím, že to budou právě ty, které se skutečně staly. Jen jinde a poněkud jinak.

► **Neměl jste při psaní obavy, že širší veřejnost čtenářů takový příběh nepřijme? Přece jenom se jedná o téma umírání.**

Já při psaní takto nepřemýšlím, volím témata, která jsou pro mě důležitá – a vyrovnání se s vlastní smrtelností,

odpovědnost za konec života a zejména za život jako takový, takovým tématem pro mě v tuto chvíli je. Uvědomuju si, že příběh z domácího hospice může někoho zarazit. V mém románu je to však zejména kulisa, těžká zkušenost, která nutí mé postavy zaujmout jasná stanoviska a vyrovnat se s minulostí, ba i s budoucností. Ano, v hospicích se umírá a nejinak je to v *Miss exitus*. Tato hraniční situace ale přivádí postavy mého příběhu k tomu, aby přemýšlely o vlastním konání a hlavně, aby konalý.

Foto: Flickr.com

Dávám jim možnost zvolit jak, a tím se snažím na podobné křížovatky zavést i svého čtenáře.

► **Napsal jste též knihu rozhovorů s Marií Svatošovou, která je považována za zakladatelku hospicové péče v ČR. Inspirovalo vás pro psaní románu i něco z jejího života?**

O inspiraci nešlo, spíš o jiný pohled na podobnou problematiku. Marie Svatošová pro mě svou prací představuje (Majko, odpust) jakýsi ideál, metu, které je třeba se blížit, ale s vědomím, že to není vůbec snadné. Románová Ema je naopak bytostí pochybující, vystavuju ji tlaku okolí, který ji chvílemi přerůstá přes hlavu. Přitom jsem ji k pomoci nenabídl hlubokou křesťanskou víru, takovou, jakou má Marie Svatošová. Ema je zkrátka na cestě a *Miss exitus* je jejím zpodobněním. Neboj se vrátit domů, můj knižní rozhovor s Marií Svatošovou, je moudrým ohlednutím se za takovou cestou. Smysl ale vidím nejen v cílové rovině jako takové, ale i v ukazatelích, které potkáváme v průběhu našeho životního „závodu.“

► **Může být takovým ukazatelem třeba humor a setkal jste se v hospici s ním?**

Určitě ano. Hospice se pokoušejí naplnit dny životem, jak říká Marie Svatošová, a k životu humor zkrátka patří. Mým dvěma zmíněným knihám s hospicovou tematikou ostatně předcházela ještě jedna. Jmenuje se „*Vinnetou se chce bratřit*“ a zaznamenává veselé a paradoxní příběhy z prachatického hospice. Zkusil jsem si tedy hospicovou tematiku osahat už různými způsoby: vtípem, rozhovorem, a nyní beletrií. Všemi těmito cestami se dostáváme k témuž: k lásce, která odcházejícího člověka provází nejen k hraničím smrti, ale až za ně.

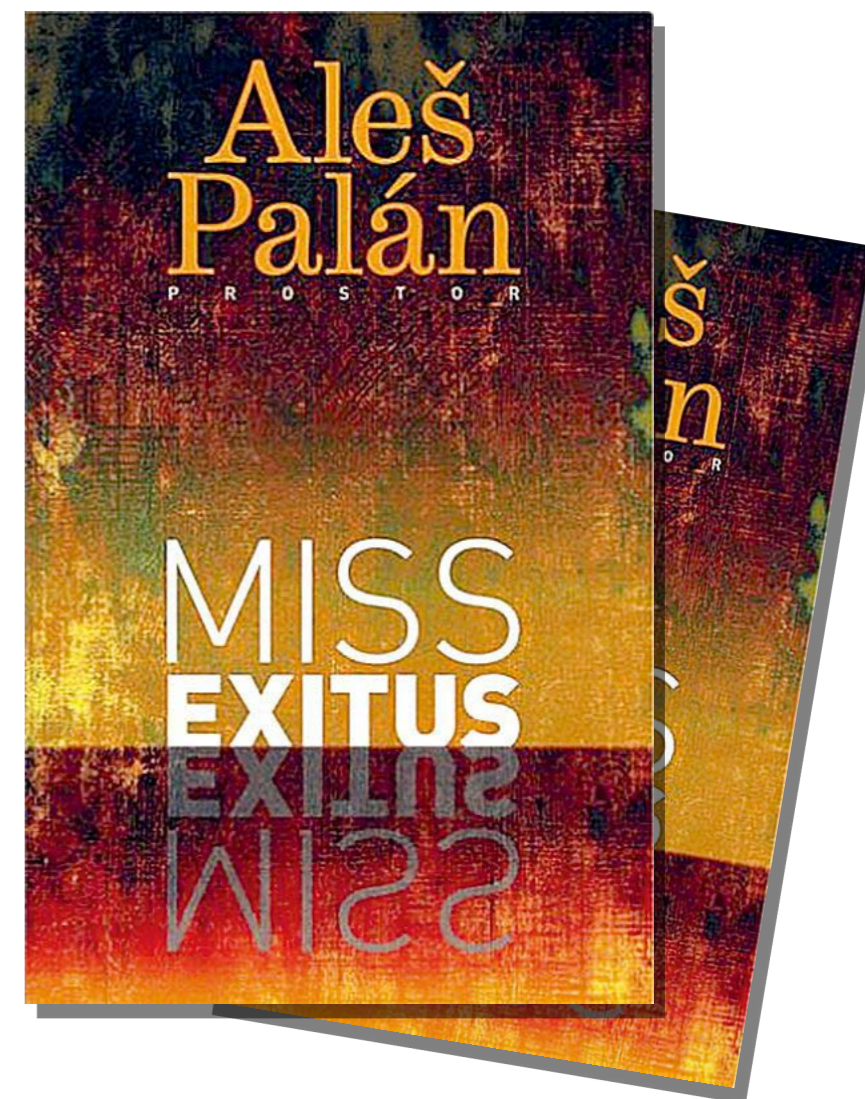
(red)

Aleš Palán: Miss exitus

Příběh ze současnosti o různých způsobech smrti a o tom, jak jí vzdorovat. A proč. To vše v jednom jediném dni, o Vánocích. Ačkoliv se dostane ke slovu i kriminální zápletky, podstatou knihy je úvaha o smyslu nemoci, nezbytnosti soucitu a o tom, zda je něco, co ani smrt nemůže člověku vzít.

Miss exitus byla inspirována skutečným příběhem ze severních Čech, jeho okolnosti však autor výrazně pozměnil a zobecnil. Román zachovává klasičtější jednotu místa a děje. Je vyprávěn v druhé osobě čísla jednotného. Příběh začíná ráno a končí večer. Je Štědrý den, ale brzo se ukáže, že 24. prosinec vlastně není. Mnoho věcí vypadá ostatně jinak, než jak se na první pohled zdá. I očekávaná smrt je taková. Dostaví se dřív ta přirozená, nebo násilná? A která přinese víc bolesti? A co bude znamenat pro vztah dosud živých?

Nositelkou děje je pracovnice domácího hospice Ema. Její klientkou je stará učitelka hudby paní Neomytková. Umírá. Pomoc by však potřeboval spíš její osamělý syn s nemocnou duší. V prostředí maloměsta, kde se všichni znají, se i v posledních hodinách lidského života probouzejí stará příkoří. Na scénu se vrací nevyjasněné záležitosti z devadesátých let, z pokusu o společné podnikání obou rodin, ba okolnosti ještě starší, a stejně

nevyslovené. O to více se ukážou být určující.

Do události zasahuje také mladá fotografka Zita. Její snímky s prací hospicového týmu souvisejí, ale jdou vlastně proti smyslu jeho péče. Dokáže

ambiciózní studentka umění změnit svá východiska a začne pomáhat? Nebo aspoň neškodit? Postava Zity tematizuje odpovědnost umělce a jeho (ne)schopnost reflektovat skutečný život.

(red)

ALEŠ PALÁN (1965) je autorem či editorem čtyř desítek knih. *Miss exitus* je jeho čtvrtým románem. Předchozí román *Ratajský les (Pistorius a Olšanská 2016)* byl nominován na cenu Magnesia litera; za sborník *Brno Palán ve stejném roce toto ocenění získal (spolu s Kateřinou Šedou)*. V minulosti byl na Magnesii literu nominován i Palánův knižní rozhovor s bratry Florianovými *Být dlužen za duši*. *Rozhovor s bratry Reynkovými Kdo chodí tmami* byl oceněn výroční

cenou Českého literárního fondu. Třikrát se jeho kniha stala vítězem ankety Katolického týdeníku *Dobrá kniha roku (Člověk musí hořeti, Kdo chodí tmami, Tokijské květy)*, dva tituly byly mezi finalisty soutěže *Nejkrásnější česká kniha roku (Brno, Jaderná puma a její výroba v amatérských podmínkách)*. Jeho práce vyšly v angličtině, němčině a japonštině.

Autor několik let spolupracuje s Asociací hospicové paliativní péče, s organizací, která sdružuje

většinu českých a moravských hospiců. V roce 2017 byl editorem sborníku *Vinnetou se chce bratřit, který zachycuje paradoxní a nečekané příběhy, jak se odehrály v prachatickém hospici*. Aleš Palán zná situaci v řadě dalších českých a moravských hospiců, jejich problémy s financováním, mnohokrát hovořil s personálem i s umírajícími. Ve svém románu zachycuje toto prostředí reálně a bez příkras. Stejně jako smrt samotnou.

Eutanazie je velmi špatné řešení

Foto: Joel Boh, Flickr.com

Pracuji jako lékařka v hospici CITADELA. Chtěla bych reagovat na názory některých lidí, že doporučit přijetí do hospice znamená rozhodnout o pasivní eutanazii.

K léčbě nemocných přistupuje lékař hospice aktivně. Hlavním cílem se však nestává délka ale kvalita života. Důvodem pro přechod k paliaci je především skutečnost, že nechceme pacienta dále zatěžovat výkonem a léčbou, které mu sice mohou prodloužit život, ale za cenu nadměrného utrpení. /Dystanzie = zadržaná smrt, snaha udržet nemocného člověka co nejdéle při životě za každou cenu, brání zemřít přirozeným způsobem/

Principy paliativní medicíny by měly být uplatňovány standardně ve všech zdravotnických zařízeních. Hospice mají navíc komfortní prostředí a jsou vybaveny mnoha pomůckami, které v nemocnicích nejsou v takové míře běžně dostupné. Kolektiv pracovníků hospice se na obor paliativní medicíny specializuje. Z velké části sestává z nadšenců ochotných kromě obvyklé práce a vzdělávání přidat ještě něco navíc, kus osobního nasazení a citu, dostatek komunikace. Dělá vše pro

to, aby nemocný v závěru svého života trpěl co nejméně.

V hospici se umírající člověk dostává do centra pozornosti. Stará se o něj tým pracovníků, jehož součástí je kromě zdravotního personálu i duchovní, aktivizační a sociální pracovník nebo pracovník pro doprovázení.

Pokud se někdy stane, že pacient v hospici žádá svého lékaře o eutanazii, je tato žádost podnětem k zamyšlení, která ze základních lidských potřeb nemocného nebyla uspokojena. Tuto žádost vnímáme jako volání o pomoc. Snažíme se věnovat nemocnému více času, léčit jeho bolesti, naslouchat jeho obavám, tišit jeho úzkost. Věřím, že pokud budeme rozvíjet paliativní medicínu a kultivovat prostředí zdravotnických zařízení, nebudou naši pacienti až na výjimky žádat eutanazii.

► BOLEST TĚLESNÁ I DUŠEVNÍ JSOU ÚZCE SPJATÉ

Stejně jako nebudu ostrý nůž dávat do rukou malému dítěti, není vhodné dát „do rukou“ právo na eutanazii společnosti, která není na dostatečném stupni vývoje po stránce duchovní, kulturní a materiální, protože riziko

zneužití je obrovské. Žádný sebelepší kontrolní systém nezabrání tisícům starých lidí, aby neměli pocit, že už na život nemají právo, protože jsou pro společnost příliš drazí a nároční.

Snažit se odstranit ze světa utrpení cestou „rychlých“ řešení se často rovná příslovečnému „vyhánění čerta ďáblem“. Dnes již víme, že hlavními důvody pro žádosti o eutanazii nejsou příznaky tělesné ale duševní.

Po patnácti letech práce v hospici jsem stále ještě přesvědčená, že eutanazie je velmi špatné řešení lidského utrpení.

Věřím, že bolest tělesná i duševní jsou spolu úzce spjaté, do značné míry řešitelné, ale do určité míry také zůstanou navždy součástí lidského života. Tak jako nikdo z nás nepředpokládá, že jeho dospívající dítě spáchá sebevraždu z nešťastné lásky, neměli bychom ani předpokládat, že se nedokážeme v závěru života vypořádat s problémy, které toto období přináší. Vždy se najdou nemocní, kteří nás postaví před naše vlastní limity. Je však třeba hledat nové cesty s přesvědčením, že život je dar.

**Ivana Kvitová
(redakčně kráceno)**

POUTNÍ MARATON – 10. ROČNÍK – 22. 6. 2019

Trasy Poutního maratonu jsou vhodné jak pro děti nebo seniory, tak i pro sportovce, kteří si chtějí zaběhnout klasický maraton 42,2 km. Vedou poutními místy Chebska a Waldsassenska, z velké části v přírodě, a zdolat je můžete pěšky, na kole, během nebo je možné využít na celou nebo i na jen část cesty poutní mikrobus.

Tato akce je ojedinelá svým velice pohodovým průběhem s občerstvovacími zastávkami na trase každých 5 km pro všechny účastníky, kteří si jej chtějí výletně užít, a zároveň skvělou péčí pro sportovce po doběhu v zázemí, kteří ji chtějí absolvovat jako závod.

Proto si zaslouží označení:

NEJPOHODOVĚJŠÍ MARATON PRO CELOU RODINU

Zahájení bude **22. 6. 2019 v 9:00 hodin** u chrámu sv. Mikuláše a Alžběty v Chebu, pak trasa pokračuje se na Loretu, do Waldsassenu, na Kappel a zpět do Chebu se vrací kolem Bismarckovy rozhledny a bývalé sv. Anny na Zelené hoře.

Startovné a dárcovství: Startovné 50 Kč bude použito na částečné pokrytí organizačních nákladů. Všechny další dobrovolné příspěvky účastníků, příznivců, sponzorů, z aukce maratonského obrazu a ze související sbírky budou prostřednictvím Farní charity Cheb věnovány na podporu služby mobilního Hospice Sv. Jiří v Chebu, který Farní charita Cheb spoluzaložila.

Záštitu převzal a zahájení se osobně zúčastní plzeňský **biskup Tomáš Holub** a jako ambasadoři akce působí statečná slečna **Simona Buchnerová**, starosta města Chebu pan **Antonín Jalovec** a novinář a spisovatel **Ondřej Nezbeda**.

Foto: Kateřina Smočková

Kontakty na zástupce pořadajících organizací:

- Ing. EVA KOLAFOVÁ, tel.: 731 619 729, charita@farnostcheb.cz
- MILOŠ ŠKORPIL, tel.: 602 193 486, ultraskorpil@gmail.com

Průběžně aktualizované informace k Poutnímu maratonu najdete na www.maraton.farnostcheb.cz nebo si je můžete vyžádat e-mailem maraton@farnostcheb.cz či na tel.: 731 619 729 (Eva Kolafová).

Anděl pro hospice

Paní Kateřina Smočková vyrábí originální ozdoby v podobě andělíčků z lastur slávek. Protože sama dlouhodobě podporuje hospice, rozhodla se část peněz z výtěžku věnovat právě v jejich prospěch.

Každý nákupem andělíčka tedy uděláte radost nejen sobě nebo svým blízkým, ale podpoříte také hospicovou péči.

Andělíčky nejsou součástí sériové výroby. Každý kus je originální!

Všechny výrobky naleznete v e-shopu www.kacz.cz

APHPP můžete na č. ú.: 198481152/0300.

Karlovo náměstí 317/5, Praha 2, 128 01, www.asociacehospicu.cz
Zpravodaj Rovnováha byl vytištěn na náklady MMR v nákladu 600 ks. Rovnováha – zpravodaj Asociace poskytovatelů hospicové paliativní péče. Vyšlo: červen 2019. Zpravodaj je neprodejný. Šéfredaktor: Jakub Holman, sazba: Lucie Dezortová. Registrace: MV ČR: 29. 6. 2005, VS/1-1/61268/05-R. Podpořit činnost

Poděkování podporovatelům.

Karlovo náměstí 317/5, 128 01 Praha 2
tel.: 731 625 951, e-mail: info@asociacehospicu.cz
www.asociacehospicu.cz IČ 27002659, č. ú.: 198 481 152 / 0300

Česká společnost hospicové péče ČLS JEP

Sokolská 490/31,
120 00 Praha 2
e-mail: cshp@seznam.cz

23. 5. 2019

**Prohlášení APHPP a ČSHP ČLS JEP
k poslancecké aktivitě a k vyjádření poslankyně Věry Procházkové
ve věci prosazování uzákonění eutanázie**

Poslankyně Věra Procházková (ANO 2011) v rozhovoru pro Aktuálně.cz (19.5. t.r.: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/chce-uzakomit-eutanazii-umirani-pribuznych-se-mi-nelibilo-vy/r~cfc00bde78ae11e98aa4ac1f6b220ee8/>) uvedla:

Podle mě je nejlepší, když probíhá v mobilním hospici, to jest doma. Měli by u toho být pracovníci mobilního hospicu, kteří samozřejmě mají jiný postoj než lékaři v nemocnicích, kteří zachraňují životy. Navíc tím, že by se to odehrávalo doma, případně v kamenném hospicu, tak by to nemocnici odsunulo stranou, protože tam se má léčit. Například v Lucembursku se to ale odehrává v nemocnici. To je ještě na zvážení. Myslím si, že diskuse na toto téma bude ještě velká.

Jako zástupci lékařské odbornosti v hospicové péči a hospiců v ČR návrh paní poslankyně odmítáme, neboť vychází z nepochopení role paliativní medicíny a role lůžkových i domácích (mobilních) hospiců. Základní funkcí hospiců je poskytovat takovou zdravotní i další péči, aby pacient mohl dožít v důstojném prostředí bez zbytečného strádání fyzického i nefyzického, a to až do přirozené smrti. Péči zajišťuje tým vysoce kvalifikovaných lékařů, zdravotních sester, sociálních pracovníků, psychologů, duchovních a dobrovolníků 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Všem pracovníkům hospiců jde především o kvalitu a důstojnost života pacienta s těžkou nemocí, nikoli o násilné ukřácování života.

Názor, aby hospice byly vykonavateli eutanázie, protože v nich se na rozdíl od nemocnic “neléčí”, je v naprostém rozporu se základním smyslem jejich péče. Hospice vyrostly na úctě k lidskému životu až do jeho přirozeného konce, jsou účinnou a v praxi ověřenou odpovědí na myšlenky koketující s umělým ukřácováním lidského života. V ČR je třeba zlepšit péči i mimo hospice, nikoli zabíjet bezbranné. Snahy uzákonit eutanázii i požadavek ji uskutečňovat v hospicích proto odmítáme. V hospicích se nepropůjčíme k usmrcování pacientů.

PhDr. Mgr. Robert Huneš, v.r.
prezident APHPP

Ing. Taťána Janoušková, v.r.
viceprezident APHPP

MUDr. Ilona Burdová, v.r.
předsedkyně ČSHP

Ing. Marta Šťastná, v.r.
viceprezident APHPP

Jan Hanuš, v.r.
viceprezident APHPP

MUDr. Pavel Sieber, v.r.
místopředseda ČSHP

MUDr. Jana Vlková, Ph.D., v.r.
vědecký sekretář ČSHP